

מסורת הש"ס

(א) ויהיוהו' ו: מיר כא: תמורה טו. טז. כא: (ב) נמשנה לימא וספח לך זיל דמילא משום דנביימא הו', א תמורה יד. (ד) וספס' תמורה פ"א ה"ו ע"ש, (ה) וספס' שט שבת קמו. וס"ג, (ו) ע"י מוס' פסחים ע: ד"ה מ"ט, (ז) וספס' פ"ג ה"ו לקמן סה. שבוטמ יא. הויות ו, (ח) זיל אלטער, ט (תמורה ג, א) ודהיא עולה היא וספ"י אס יניא על שבת שער ע"ו פר מהא לא מייתי הלך נקט פר כ"ל דר"ש מתי"ן.

תורה אור השלם

1. ודוציא את כל הפר אל מוצי' למחנה אל מקום טהור אל שפך הדשן ושרף אותו על עצצ' באש על שפך הדשן ישרה:

ויקרא ד יב 2. ואת פר החטאת ואת שעיר החטאת אשר הובא את דבם לבקר בקדש יוציא אל מוצי' למחנה ושרפו באש את עורם ואת בשרם ואת קצות פרושם: ויקרא טז כו 3. בזאת קבא אהרן אל הקדש בפר בן בקר לחטאת ואיל לעולה: ויקרא טז ג

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה חגיגה. מפרש לקמיה. י"ב דף נה ע"א: (ב) ד"ה דלא מייתי כו' בצעין ודאי מוירנא דמתנ"י:

הגהות מהר"ב רנשבורג

[א] רש"י ד"ה דלא מייתי כהנים וכו' כ"ד של כהנים. ז"ל כ"ד דהכנים:

תוס' ישנים

ולטעמיה דא דתניא גריסין דאניה משנה וא"ת ליכסי ליה מתמיני כ"ג (דלתי) (דלתי) על צבור שזאין משלו ולא שייכי מיד לחזיו הכהנים אלא סליק על אהרן דשביעין לקמן בשמעתין קרבן יחיד. וי"ל דכיון שקריבין עט מנחת צבור קרי ליה קרבן צבור, ועוד דלמחרין כהתכלת צננות לא (צ) דכ"ג שמת ולא מינו חתר מחמי שמפיקין פיתיון משל צבור. ה"ר יוסף. ור"ש אובר ידעו עד שישתאבו. הקשה ריב"א מ"מ מה מירן למעלה טעמא צבור ויחא (ז) לא למתה אלא, ה"י דלא למתה אלא מ"מ רוטא ה"ל, וקשה להי מתי' (דלעיל וקדמיה) ונלעיל קלמין שמתכשרים ים, ומירן דא דלמחרין רוטא היינו היכא שנתכפרו ים כבד, אצל היכא שנומדת עינין לנקריה עלא מתכפרו ים חזיו הכהנים לאו לרשיה נמי אלא. ורביט אומר י' אין תירך ליה דהא דלמחרין לעיל חטאת צבור שמו בעליה לאו למתה אלא היינו לרשיה אפילו לרבי יהודה (ויהס) [דקתא] מיירי צבור בעליה והיא לאו מתה צבור לשום מנה דאין צבור מתים כדנפקא לן בספיק' דהוריות ו, א] כפר לעמך ישראל אשר פדית, לחויה פניה ו' שמתכפר על יואלי מרשים, ואפילו לרבי יהודה מייתי לה התם, והי אחד מן הצבור דקריה. ים לתמוה למח אהרן ככל (יוס)

והוליא אס כל הפר. אלמא לאחר שחטתה פר קרי ליה: שיויא אס כולו. מירוצא הוא כלומר לאו דאיקרי פר אלא הכי קאלמר יוניא את כל הנשאר ממנו: ואס פר החטאת. קושיא הוא והכתיב (ויקרא טז) ואס פר החטאת גבי יוס הכפורים ולאחר מתן דמו משתעי קרל להוליאס לשריפה: צעור ובשר ופרס.

היכא דמשתעי קרל בגוף הפר שעורו ובשרו ופרשו כולן יחד כי התם כולי עלמא לא פליגי דמיקרי פר: כי פליגי. לגבי ציאת פנים שאינו מכניס שם אלא הדס: צמה הוכשר לצר. מה יעשה כדי שיהא רשאי ליכנס יציא פר חי לעזרה ויעשה עבודות שצעינן:

וסיפוק ליה. צעינן דצעינן לעיל דעל כרחין אין אחר נכנס בשחטתה דהא חטאת שמתו בעליה היא: חטאת צבור היא. הוילי ועליו ועל אחיו הכהנים וכו' (ועל כל קהל ישראל) דכתיב וצר צעדו וצעד צימו (וצעד כל קהל ישראל) (ס): אחר לו רבי מאיר. צמס' תמורה (דף ק). היא: לאו מכלל דהיא לא למאן דאמר דצבור לאו מכלל דשמעיה למנא קמא דאמר דצבור היא וייינו טעמא דדחי: אחר לו רבי יעקב. למנא קמא דר' מאיר תרוייהו אחד מנא קמהדרי דאמר קרבן צבור דוחה קרבן יחיד אינו דוחה: חגיגה. מפרש לקמיה (ה) מאי טעמא קרי ליה קרבן צבור: חגיגה כהן גדול זמנן קצוע בכל יום כחמדי חגיגה אין זמנה קצוע לדחות שבת שחרי ים לה תשלומין כל שצעה: כולן ימוסו. דהויא לה חטאת שכתפרו בעליה ותמס חטאות מתות ולל חטאת ותמורת חטאת וחטאת שמתו בעליה ושכתפרו בעליה ושעברה שמה: שאין חטאת צבור מסה. וכי גמירי חמש חטאות מתות ציחיד גמירי: לגדבה. לקין המוצא והיא קרויה נדבת צבור וצאה מן המותרות של כל הרעות האמורות בכל מקום: ה"ג והסניא

פר יוס הכפורים ושעיר יוס הכפורים: שאין חטאת השופטין מסה. דרבי שמעון סבר חמש חטאות המתות בחד מקום אגמרינהו רחמנא למשה מה תמורת חטאת מתה לימא בשותפות

שאין קרבן השותפות עושה תמורה (ט) דכתיב ואס המר ימיר (ויקרא ט) לשון יחיד אף כולן אינן מתות צצבור ולא בשותפין אפילו המצויים בהן והכי מפרש בחוריות (י). ומואי נפקא מינה. כיון דסוף סוף לאו למיתה חזיל ושפיר תריך רב עמרם לעיל להא דקשיא לן תיפוק לי דחטאת שמתו בעליה היא מוא נפקא ליה לרצא לטלוקיה לרב עמרם ממאי דקרייה חטאת צבור וללאוקמי' בחטאת השותפין: דלא מייתי כהנים פר צבורא. כלומר

בצעינן ודאי (כ) מודינן דמתנ"י צין אי איקרי חטאת צבור צין אי איקרי חטאת השותפין אצל לא ניחא ליה לרצא לקריות צבור כדי שלא יאמרו התלמידים שאס הורו צית דין א] של כהנים לעצור על אחת מן המצוות ועשו כהנים על פייהם שהיו מצביאין פר העלס דבר כהאד מכל השצצים דקיימאן (ל) (הוריות דף ה:). שצט אחד איקרי קהל אלא אותן שנטלו נחלה: קהל

לדברי

אין חטאת שותפים מתה ולדעיה לא נפקא מינה מידי לענין טומאה דקצירא ליה בצפק קמא

[פסג] פר העלס דבר של צבור וכו' מוכיר גלגון רביס ואש"פ שלא היי כי אס אחד. וסמא דלי מנחא ליה ליטנא (לחורכי) [לחורכי] פר גלגון רביס וומר פרי העלס דבר של צבור, אצל אי הוה אחר פרי ע"י הים מוכרים גלגון רביס כמו שעיר, אצל פרי העלס אינו לשון יפה. ואי תיבא שאין חטאת צבור מתה. פ"י רב עמרם (ו)לא יתכן כן לעיל אלא תיבא שאין חטאת שותפין מתה. דפרי על אהרן חטאת שותפין היא. ומואי נפקא מינה דלא כהנים פ"י ביהויה פר בהוראה. דלאו צבור ויטו. וקשה לגרסינ הא נפקא מינה טועא. דאי של צבור הוא אינה מתה דאין מיהא צבור ונפקא לן בספיק' דהוריות ו, א] כחפר לעמך ישראל ואי של שותפין היא מתה כשמתו בעליה דצבור דוקא מפיקין מהאור קרל, דהכי משמע בספיק' דהוריות ו, א] דמתיא התם מת אחד מצ"ד פטורין, אחד מן הצבור חייבין, ומתוך לה רב כרבי מאיר, ומתקף לה רב יוסף (דילמא) [דנעמא] כרבי שמעון דלמר צ"ד מצביאין מ"מ הצבור, מת אחד מצ"ד פטורין, אצל בני צבור אין מיהא צבור לרבי' ויחיה] וי' שמועין אומרים ירעו עד שיתאבדו אחרים וימכרו ויפלו דמיהן לנדבה שאין חטאת צבור מתה אלא אימא דשאין חטאת השותפין מתה ומואי נפקא מינה דלא מייתי כהנים פר בהוראה ת"ש דבעי ר' (אליעזר) לדברי

הוציאו לו פרק חמישי יומא

ג.

איתיביה רבי יצחק נפחא דרבי אמר והוציא את כל הפר. הכא משמע דלמאן דאמר אפילו צדמו של פר מיקרי פר אפילו לאחר זריקה דהאי קרל לאחר זריקה איירי והא דפרין לעיל גבי פסח עד שזרק מציני ליה לאו משום דלאחר זריקה לא מיקרי שם אלא משום דצתר זריקה דכבר נעשה עיקר כפרה צמה יהא נמנה עליו ומו לא מיקרי צעליו:

ואת פר החטאת ואת שעיר החטאת. והכא ליכא למימר שיוציא את כולו כל מה שנשאר מן הפר שהיה כבר דהא לא כתב כל דכתיב צפר כהן משיח והא דלא פריך מולקח מדס הפר דהא אליטריך לגדדשיטין צפ"צ דוצבים (דף כה:). הצורס אחן הפר ואח"כ קיצל דמו פסול שנאמר מדס הפר הפר שהיה כבר פירוס ממייס: חטאת צבור היא וצאו צמיתה אולא. מיהא לי אכתי מיקשה ליה נהי דלא אולא למיתה הא רועה היא דהא ר"ש דלמר לקמן דאין חטאת צבור מתה קאלמר ירעו עד שיתאבדו ונראה לי דיש צעליה צבור לגמרי כיון דהיוצא צה בחטאת יחיד מתה אצל הכא דלא מתו כל בעליה לגמרי שהרי אחיו הכהנים קיימין ועוד דכהן גדול אחר ממונה תחתיו דלא דמו למתו בעליה דחטאת יחיד לא גורו: פ"ר העלם ש"ל צבור ושעירי עבודת כוכבים. וכל צבורא נקט פר לשון יחיד ושעירי עצודת כוכבים לשון רבים ותימה הוא אמאי אי כמאן דלמר צפ"ק דהוריות (דף ה:). דכל שצט ושצט מציא שער עצודת כוכבים ולהכי נקט לשון רבים אס כן נימא נמי פרי העלס דבר דקצירא ליה דנשאר מצות כל שצט ושצט מציא פר ונראה לי דקצירא ליה כל שצט ושצט מציא שער והא דלא נקט פרי העלס דבר משום דלא פסיקא ליה דלמי למיטעי למימר דאיירי נמי צפר שצט צבור עצודת כוכבים וזה אינו " דהיא עולה הוי הלכך נקט פר דלא נימו למיטעי:

והתניא פר ש"ל יום הכפורים ושעיר ש"ל יום הכפורים כו'. ה"ג רש"י וצספרים שנים ים והא קמני ולהכי ל"ג ליה דהא קמני משמע והא קמני צצרימא דליתמין ככר וזה אינו דאי מיתני' הכי פר של יוה"כ ושעיר של יוס הכפורים צמאי טעי מעיקרל דשני ליה אשעיר אלא ודאי והתניא גרסינן וצרימא אחרייה היא צעלמא דמתיא הכי ואלו היא דלעיל היא:

ונפקא מינה דלא מייתי בהנים פר בהוראה. הא דלא קאלמר דנפקא מינה לאהדורי אטוורים דאי קרבן צבור הוא לא מהדרינן למ"ד טומאה הותרה היא צצבור ואי דשותפין הוא מהדרינן כדמשמע צפ"ק (דף ו:). דזווקא צצבור היתר היא ומו לאו לא צצור צצור צצל שותפין ורצא דהכא קצירא ליה התם טומאה היתר היא צצבור וי"ל משום דר"ש קאלמר הכא אין חטאת צבור מתה וצריך להנייה נמי צצבור: (דף ו:). טומאה דחוויה היא צצבור: לדברי

מינה דלא מייתי בהנים פר בהוראה. כדגרסינן בהוראות פרק ראשון, א"ל אבי לרב יוסף שמעון ליה ל"י שמעון דאמר חטאת השותפין לא אולה למיתה, דתניא פר ושעיר של יום הכפורים שאבדו והפריש אחרים תחתיהן כולן ימותו דברי ר' יהודה, ר' אלעזר ור' שמעון אומרים ירעו עד שיתאבדו, א"ל רב יוסף כהנים קאמרת שני כהנים דכהנים עם צעלמן איקרו, שנאמר ועל הכהנים ועל כל עם הקהל יכפר. אלא מעתה ליתיה פר בהוראה, וכי תימא הכי נמי, אי הכי נפשי להו פריס כו'. ופשוטה היא. בעי ר' אלעזר

בח א מ"י פ"ד מהלכות פסולי המוקדשין הל' ח:

בב א מ"י פ"ו מהלכות מיתות גלות ד ופ"ד מהל' ציאת מוקדש הלכט ט: ל ג מ"י פ"ד מהלכות פסולי המוקדשין הל' ג: לא ד מ"י פ"ה מהלכות עבודת יו"י הלכט יג:

מוסף רש"י

חובא בסוף המסכת

רבינו חננאל

ומתביינן תוב והוציא את כל הפר כו'. ופרין פר פפא בעור ובשר ופרש כולי עלמא לא פליגי דאיקר פר, כי פליגי בדם הפר. ר' חנינא ור' אמי אמרי לא איקרו פר, ורש לקיש ור' יצחק נפחא אמרי דם נמי איקרי פר. ואצ"ג דאמר רב סבסברא כמאן דאמר דם נמי איקרי פר, הא דחו רבי חנינא ור' אמי ואמרי במה הוכשר אהרן לבוא אל הקדש בפר בן בקר לחטאת, ולעולם כדאמרינן בפר ולא בדמו של פר. ואקשינן למאן דאמר בפר ואפילו בדמו של פר. היא קריבין זה הפר וכבר מת בעליו, וקיימא לן דחטאת שמתו בעליה למיתה אולא ולא קריבא כלל. אחר ליה רבין בר רב ארא לרבה הכי אמרי תלמידין אמר רב עמרם זה הפר חטאת צבור הוא וחטאת צבור לא אולה למיתה אלא קריבא משום דלא איפשר שימות ציבור כולו. דתנן בחמורה פרק ב' א"ר מאיר והלא פר יום הכפורים וחביתו כהן גדול ופסח דקרבן יחיד הן ודוחין את השבת ואת טומאה, לאו מכלל דאיכא תנא דתני דאיקרן קרבן ציבור. ואחמרינן ולטעמיה הא דתניא א"ר יעקב והלא פר העלם דבר של צבור ושעירי ע"ו וחגיגה דקרבן ציבור הן, ואין דוחין את אלה השבת ולא את הטומאה מכלל דאיכא תנא דתני דקרבן יחיד גינתו. אלא ר' מאיר ור' יעקב תרוייהו [קמהדרי] להאי תנא דתני במיתותין במסכת תמורה יש בקרבנות הציבור מה שאין בקרבנות היחיד, שקרבנות הציבור דוחין השבת והטומאה, ושקרבנות היחיד דוחין את השבת ולא טומאה. ואמר ליה ר' מאיר כללא הוא ביחיד, והרי פר יום הכפורים כו', וא"ל ר' יעקב כללא הוא בציבור, והרי פר העלם דבר של צבור כו', אלא אי שמעי ק"ל כללא האי כללא, שזמנו קצוע דוחה שבת ודוחה טומאה ואפילו קרבן יחיד, וכל שאין זמנו קצוע דבר דלי לא שבת ולא טומאה, אפילו קרבן צבור. [איתיביה אביין] וכי אין מי ששונתו ים פר יום הכפורים קרבן ציבור הוא, והתני פר של יום הכפורים או שעיר ע"ו שאבדו כו' ר' אלעזר ור' שמעון אומרים ירעו עד שיתאבדו וימכרו ויפלו לנדבה, שאין חטאת ציבור מתה. הנה אילו התנאים אומרים כי פר יום הכפורים חטאת ציבור היא. ודוחין מאי פר, ופר העלם דבר של צבור כו'. והתניא בהדיא פר של יום הכפורים ושעיר של יום הכפורים. ותרצנא לא תימא חטאת צבור מתה, אלא תני שאין חטאת השותפין מתה. למאן נפקא

מינה דלא מייתי בהנים פר בהוראה. כדגרסינן בהוראות פרק ראשון, א"ל אבי לרב יוסף שמעון ליה ל"י שמעון דאמר חטאת השותפין לא אולה למיתה, דתניא פר ושעיר של יום הכפורים שאבדו והפריש אחרים תחתיהן כולן ימותו דברי ר' יהודה, ר' אלעזר ור' שמעון אומרים ירעו עד שיתאבדו, א"ל רב יוסף כהנים קאמרת שני כהנים דכהנים עם צעלמן איקרו, שנאמר ועל הכהנים ועל כל עם הקהל יכפר. אלא מעתה ליתיה פר בהוראה, וכי תימא הכי נמי, אי הכי נפשי להו פריס כו'. ופשוטה היא. בעי ר' אלעזר

לש

לש

לש

לש